

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکوال او شناند: نظر محمد مطمئن

۲۵ می ۲۰۱۵

د چین اورمچي بنار کی طالبانو ولي د سولي خبرو کی گډون ونه کړ

د چین هیواد په اورمچي بنار کې د طالبانو، افغان حکومت د سولي شورا، پاکستان او چینایانو په موجودیت کې د طالبانو او سولي شورا تر منځ د سولي خبرو راپورونه نن خپاره شوي دي.

زما د معلوماتو له مخې تر همدې نن ورځې پورې د طالبانو استازي چین ته نه دي تللي، او نه هم کومه داسې غونډه په چین کې شوې چې څلور اړخیزه (افغان حکومت، طالبان، پاکستان او چین) دي وي.

دوه اړخیزه ناستې له چین هیواد سره د طالبانو مخکې هم شوي او پلان و چې د روان کال د می میاشتې په نیمايي کې د چین او طالبانو گډه ناسته د پاکستان هیواد په وساطت د پخوانیو ناستو په تداوم سره وشي، ولي د بېلابېلو دلایلو له مخې دغه غونډه ځنډیدلې ده، او فکر کېږي چې طالبانو د چین په هغه ناسته کې چې د سولي عالي شورا کسان یا د افغان حکومت استازي گډون ولري د خپل گډون څخه به یې انکار ځکه کړی وي، چې بیا نو داخبره د پاکستان پرځای ده چې طالبان به د افغان حکومت سره د سولي مذاکراتو ته کښینوي.

دا هم ممکن ده چې د طالبانو په نوم (هغوی چې د طالبانو استازیتوب نه کوي) ځینو کسانو په اورمچي کې د پاکستان او افغان حکومت په خوښه غونډه کړي وي، او ځینې رسنۍ به اوس هغه څه خپروي چې ورته ویل کېږي.

داسې معلومېږي چې له چین سره هم لوبه روانه شوې ده، د چین سره طالبانو څو ځله ناستې درلودلي، او دغه ناستې دوه اړخیزه (طالبانو او چینایي چارواکي) وي، ولي د پاکستان وساطت پکې و، داځل به ممکن د افغانستان اړوند مسایلو باندې د چین د ډیرو معلوماتو نه لرلو له مخې هڅه شوې وي چې د چین په بې خبرې کې دغسې یوې غونډې ته لاره هواره شي چې له هغې نه د سولي د مذاکراتو په نوم استفاده وشي.

داسې خبرونه هم ترلاسه شوي چې افغان حکومت او پاکستان په گډه ددغې ناستې چې اصل کې د طالبانو او چین ترمنځ کیدونکې وه، د طالبانو او چین په ناخبرې کې کوم پلان او اجندا جوړه کړي وه چې ځای، نیټه او د گډونوالو لستونه معلوم شوي و، همدا خبرې په ورستیو وختونو کې د چین سره پاکستان شریکي کړي وي، چین چې د افغانستان د سولي اړوند دلچسپي لري، دغه کار یې یو ښه پرمختگ گڼلی و.

دا هم سوال دی چې د قطر د طالبانو استازي به له دغه پروگرام (څلور اړخیزه ناستې) څخه خبر شوي وي که به کوم بل عامل وي چې د چین د اورمچي بنار په ناسته کې یې له گډون څخه یو ناڅاپه انکار وکړ، طالبانو به ممکن چینایي چارواکو ته امید ورکړی وي چې زموږ او ستاسې ترمنځ دوه اړخیزه ناسته کیدونکې ده، مگر په پگواش کانفرانس کې طالبانو روښانه کړي وه چې د څلور اړخیزې ناستې او د سولي اړوند مذاکراتو له پاره قطر هیواد اوسمهال د طالبانو له پاره مناسب ځای دي.

که د سولي اړوند دغه ډول مبهم حرکتونه جريان ولري، او بيا هم مجهول الهويت شخصيتونه د طالبانو په استازيتوب ناستو او غونډو ته بلل کيږي، فکر کوم چې نتيجه به يې د تير په څير منفي وي، او له دغه ډول مبهمو او مجهولو او پټو د سولي اړوند پروگرامونو څخه جوتيري چې لا هم د رښتوني سولي له پاره هوډ نشته.

په تيرو وختونو کې هم هر ځل چې د رښتوني سولي له پاره هڅه شوې د بېلابېلو پټو لاسونو او کړيو له خوا يې مخه ډب شوې، د پگواش کانفرانس د سولي اړوند يوه ښه لاسته راوړنه گڼلای شو، او د گډونوالو غوښتنه هم وه چې دغسې ناستې دوام پيدا کړي، مگر که چيرته بيا هم د شکېلو لورو له خوا صداقت نه وي، او په چين کې د طالبانود مشرتابه او سياسي دفتر څخه په پټه د پخوا په شان د طالبانو په نوم له ځينو کسانو سره ناسته شوې وي، او يا خو ناسته نه وي شوې، مگر د سولي شورا له ادرس څخه يې خبرونه خپريږي، واضيح خبره ده چې د پگواش کانفرانس په لاسته راوړنو به منفي تاثير ولري.

افغان حکومت بايد نور د خپل ولس تمې ونه ځنډوي، او دغه ناهيلي افغان ولس نور ونه کروي، د سولي اړوند روښانه تگلاره خپل ولس ته وړاندي کړي، او د سولي له مجهولو تگلارو څخه ډډه ځکه وکړي، چې وخت به هم ضايع شي او د ولس اعتبار به هم د سولي اړوند په افغان حکومت زيانمن شي.

دواړه لوري طالبان او گډ حکومت بايد هڅه وکړي چې د رښتوني سولي اړوند خپلي تگلاري له خپل ولس، گاونډيو هيوادونو، ملگرو ملتونو او نړيوالو سره شريکي کړي، تر څو نور ولس له د سولي اړوند گنگستيا څخه را ووځي. د يوه سولنيز، بسيا او خپلواک افغانستان په هيله